

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-09514
Otsuse kuupäev 18.10.2025
Komisjoni koosseis Mihkel Kivisalu

Tarbija
Kaupleja RIDEEE OÜ (17101656)

Tarbija nõue tunnistada, et Kaupleja nõue ei ole õiguspärane ja tarbijal ei ole kohustust seda täita.

Resolutsioon:

1. Rahuldada tarbija avaldus. Kaupleja peab tühistama leppetrahvi (esitatud arve).
2. Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Pisimopeedi rent toimus 20. juunil 2025. Tarbija on RIDE Mobility teenuse kasutaja ning vaidlustab Kaupleja poolt talle esitatud kahjunõude summas 174.84 eurot seoses väidetava kahjustusega, mis avastati pisimopeedil nr 4031.

Tarbija leiab, et ei ole lepingutingimusi rikkunud ja ei ole Kauplejale kahju tekitanud. Mopeed oli kahjustatud enne Tarbija poolt selle rentimist.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vastas: "Klient rikkus võlaõiguslikku lepingut meiega, kasutustingimustes punkt 6.2.1 ja 6.2.3. Ta neid ei täitnud ja on kohustatud maksma. "

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel. Menetluses kogutud tõendite ja ütluste põhjal leiab komisjon, et tarbija avaldus kuulub rahuldamisele. Poolte vahel oli sõiduki (minimopeedi) kasutamise rendileping.

Leping sõlmiti tüüptingimuste alusel. Kaupleja on esitanud tarbija vastu nõude tekkinud kahju hüvitamiseks.

Tulenevalt pooltevahelise lepingu tüüptingimuste p 6.2.1. ja p 6.2.3. vastutab kasutaja mootorsõidukile tekkinud kahju eest.

Kaupleja võib võlaõigusseaduse (VÕS) § 115 lg 1 ning §-de 127 ja 128 alusel nõuda kahju hüvitamist, kui on täidetud eelkõige järgmised üldised eeldused (vt ka Riigikohtu 20. märtsi 2012. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-5-12, p 27): tarbija on kohustust rikkunud (VÕS § 115 lg 1); tarbija vastutab lepingu rikkumise eest (VÕS § 115 lg 1), st rikkumine ei ole VÕS § 103 lg 1 järgi vabandata; kauplejale on tekkinud või tekib kahju (VÕS § 127 lg 1, § 128); kahju on hõlmatud rikutud lepingulise kohustuse kaitse-eesmärgiga (VÕS § 127 lg 2); kahju oli rikkumise võimaliku tagajärjena kauplejale lepingu sõlmimise ajal ettenähtav, v.a kui kahju tekitati tahtlikult või raske hooletuse tõttu (VÕS § 127 lg 3); rikkumise ja kahju vahel on põhjuslik seos (VÕS § 127 lg 4).

Põhimõtteliselt peab kõiki kahju hüvitamise nõude aluseks olevaid asjaolusid tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 230 lg 1 esimese lause järgi tõendama kaupleja. VÕS § 103 lg 1 teise lause järgi eeldatakse siiski, et kohustuse rikkumine ei ole vabandata ja tarbija peab kahju hüvitamise kohustusest vabanemiseks tõendama, et rikkumine oli vabandata.

Põhjusliku seose tõendamine lepingurikkumise ja kahju vahel (VÕS § 127 lg 4) on samuti kaupleja ülesanne. Põhjusliku seose tuvastamisel tuleb juhendada *conditio sine qua non* põhimõttest, mille järgi ajaliselt eelnev sündmus loetakse hilisema sündmuse põhjuseks, kui ilma esimese sündmuseta poleks ajaliselt hilisemat sündmust toimunud. Selleks saab kasutada elimineerimise meetodit, mille abil jäetakse kaupleja väidetav tegu mõtteliselt kõrvale ja uuritakse, kas kahjulik tagajärg oleks ilma selleta saabunud (vt selle ja ka põhjusliku seose kindlakstegemise kohta üldiselt Riigikohtu 26. septembri 2006. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-53-06, p 11). Tegevusetuse korral saab kasutada asendamismetodit, mille abil asendatakse ära jäänud tegevus mõtteliselt ning vaadatakse, kas kahju oleks siis jäänud olemata.

Kuivõrd kahju tekkimise asjaolude tõendamiskoormis on kauplejal, siis ei saa komisjon lähtuda pelgalt kaupleja seisukohast.

Kaupleja ei ole tõendanud, milles seisnesid sõiduki kahjustused ega ka asjaolu, et kaupleja väidetud kahjustused on seotud tarbija poolt sõiduki kasutamisega.

Kaupleja esitas üksnes üldviite, et tarbija rikkus p-sid 6.2.1 ja 6.2.3. Komisjoni käsutuses ei ole Kaupleja tõendit, mis seoks konkreetse kahjustuse tekke ajaliselt tarbija rendiperioodiga (nt vahetult enne tarbija rendi algust ja vahetult pärast rendi lõppu tehtud üleandmis-/vastuvõtufotod või logid, millest ilmneks tervest kahjust seisund muutus just selle 21 minuti jooksul). Vastupidi –

Kaupleja registreeris rikkumise 7 päeva pärast tarbija sõitu.

Tarbija on esitanud kohapeal tehtud fotod, millel on näha mopeed lamamas ja esiosas purunenud plastdetail/korpuse osad maas. Kaupleja ei ole seda ka ümber lükanud. Isegi kui eeldada, et tarbija ei esitanud rikketeadet rakenduse kaudu (p 6.2.3), ei tõenda see veel kahju tekitamist. Teavitamata jätmine võib õigustada vaid mõistlike lisakulude hüvitamise nõuet, kui Kaupleja tõendab põhjusliku seose (nt kahjustus süvenes teavitamata jätmise tõttu). Sellist seost ei ole tõendatud. RIDE tingimused panevad tarbijale piiramatul vastutuse kõigi rendiperioodil ilmnevate kahjude eest („vastutab täielikult kõikide ... kahjude eest“, p-d 6.2.1, 6.2.11–6.2.13). Tarbijalepingus, kus üleandmise ja tagastamise formaalset kontrolli ei tehta ja sõiduk asub avalikus ruumis, nihutab selline säte riski ebaproportsionaalselt tarbijale ja võib VÕS § 42 järgi osutada ebamõistlikult kahjustavaks ulatuses, milles see muudab õiguste-kohustuste tasakaalu ja võimaldab nõuda kahju ilma tarbija süüd või põhjuslikku seost tõendamata. Seetõttu ei saa Kaupleja oma nõuet põhjendada pelgalt p-le 6.2.1/6.2.13 tuginedes – ta peab ikkagi tõendama, et kahju tekkis tarbija kasutuse tõttu.

Kaupleja ei ole esitanud veenvaid ja ajaliselt seostatud tõendeid, et esitule korpuse purunemine toimus tarbija 20.06.2025 toimunud 21-minutilise rendi ajal või et tarbija tegevus selle põhjustas. Seega sisuliselt puudub põhjuslik seos. Esitatu pinnalt ei saa jõuda järeldusele, et tarbija vastutaks rikkumise eest. Seega tuleb leppetrahv (esitatud arve) tühistada, kuivõrd tarbijapoolne rikkumine ei ole tõendust leidnud.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Mihkel Kivisalu

/allkirjastatud digitaalselt/